

Partida de caça

Recorde el camp desolat, els jornalers badallant amb els renyons recolzats en la calç de les solanes, el carro de l'ordinari que descarregava alguna bóta de sardines en casa el Chato ja fent-se fosc mentre la campana de l'església tocava al rosari i arribaven desarmats i coberts de pols els autobusos de València i de Castelló que feien transbord en la plaça. Els cobradors passaven paquets d'una a l'altra baca i en el cristall de les finestretes es veia gent dormida que venia de la capital esperant amb infinita paciència seguir viatge a Eslida o Betxí. Va ser un dels conductors d'aquests cotxes de línia el que va dur l'alarma al poble un d'aquells dies de primavera de l'any de la gelada. Va dir que els maquis havien pres el poble d'Aín. Per les muntanyes d'Artana al peu del Puntal ell havia vist algunes partides de bandolers potser disfressats de melers o de pastors.

—Estan matant alcaldes i robant pernils per allà dalt. És tot el que volen —deia aquest conductor—. Ja dominen tots els masos del Maestrat. Els pagesos no fan més que sacrificar porcs per a aquests revolucionaris.

—¿S'atreviran a baixar a la Plana?

—Haurem d'anar a la muntanya a per ells —va contestar un valent—. Hem de plantar-los cara abans que ataquen per l'esquena. ¿I què busquen en Aín?

—Segons ha contat un que fa llenya per als forns d'Eslida, unes quantes patrulles d'aquests bandits s'han passejat pel poble, han pegat quatre escopetades a l'aire per a acovardir, s'han endut tot el vi de la taverna, han escrit en les parets algunes consignes dels rojos, han robat dos matxos i s'han retirat cap a aquesta part de la muntanya.

—Aquesta gent de nit ens observa des del piló de Santa Bàrbara. ¿No heu vist a voltes una foguera estranya en l'Espiadora? Són ells.

—Més d'un se'ls ha trobat prop del cementeri torrant xulles.

Per aquell mes de març, durant la quaresma, el rumor que hi havia maquis darrere del castell va anar estenent-se i la fama de la Pastora, la reina hermafrodita que manava en els Ports de Morella, també va arribar a multiplicar-se a través dels seus lloctinents que havien sembrat el terror en la comarca de l'Alcalatén i les Useres. Capitanejats per Manolo Cabota, un tipus camisa vella i del Somatent, que comptava amb la confiança de la guàrdia civil de Nules, prompte es va armar una partida de voluntaris per a realitzar una descoberta per la muntanya per a buscar bandolers. Manolo Cabota guardava caixes de bombes de pinya sota el llit, tenia un arsenal de pistoles i inclús de nit acariciava una metralladora com a la seua nòvia, segons presumia en el bar Nacional, rient amb una dentadura d'estany mentre jugava al subhatat, i l'entusiasme d'aquest abanderat va ser seguit d'alguns membres de Falange i uns quants caçadors addictes que tenien escopeta.

Era un d'aquells dies de temps de passió. En el poble se celebra-

ven unes missions a càrrec de predicadors de València que buidaven la ira de Déu damunt de la fam amb un tro terrible des del púlpit i aquests crits de la predicació aquell matí eixien fins la plaça i es mesclaven amb els lladrucs dels gossos i les veus dels homes del Somatent que s'havien concentrat en l'ajuntament abans de partir cap a la muntanya desplegats en guerrilla. Un dels gossos era un llebrer de concurs acostumat a atrapar les llebres més ràpides, però no sabia res d'altres passions dels homes. Així i tot va ser posat al front de la corruca pel seu amo i després de ser acomiadats per l'alcalde tots van eixir en direcció al castell guardant els flancs per algunes parelles de la guàrdia civil amb capot.

Manolo Cabota, que anava amb les dues mans plenes de pistoles, va manar que la tropa s'obriera en falca quan va arribar a la bassa dels Cavalls i tota la partida va començar a rastrejar el bosc baix com en una cacera a la batuda i durant tot el matí només van atàllar Cholvi, un veí del poble que estava dalt d'una figuera, i també van saltar alguns conills, però cap maqui. Molta gent del poble que sabia el motiu d'aquella incursió estava esperant amb ansietat el resultat i en la primera hora de la vesprada es van sentir tirs en la serra, l'eco dels quals arribava fins la plaça on un missioner sobre un caixó de llimonades predicava un afer de la passió del Senyor a una extensió de fidels al costat d'una gran creu amb un Crist molt ferit que brandia el Mut de Rata vestit de natzarè. Va haver un moment en què les escopetades es van multiplicar en la muntanya però de seguida sobrevenia un silenci en l'interior del qual sonava la còlera del missioner que acusava a tot el món pecador. ¡¡Tu has mort Jesús, criminal, tu l'has mort!!, vociferava tallant el crit en sec, i fent contrapunt se sentia un titot que cloquejava en un galliner que Vicentico Bola tenia en el terrat. Uns sons densos, profunds, va començar a baixar una altra volta de la muntanya i enmig del sermó que continuava en la plaça, els entesos entre si es deien per un costat de la boca que allò eren bombes. Sens dubte, en l'esquena del castell s'estava celebrant una gran batalla i això va fer emmudir finalment el predicador, ja que les escopetades pareixien cada volta més precises i igual passava amb les granades. Els expedicionaris van tornar al poble quan el sol ja queia. Molta gent que els esperava els va veure passar portant les motxilles plenes de conills, una rabosa, un gat salvatge, un porc senglar i uns quants animals carnisers més. No havien vist ni un sol maqui, excepte Cholvi furtant figues que es va salvar de miracle. Ells només havien tingut una baixa. El llebrer de concurs en una mostra de punt d'honor havia botat sobre el cap del seu amo buscant una llebre i l'amo va disparar al cor del gos que va morir en l'acte. Els alarits de dolor que el caçador llançava van durar tres dies seguits. En les tenebres de la nit el seu plor el sentia tot el poble, i mesclada amb ell jo recordava en el llit la veu terrible del predicador: "Tu has mort Jesús, criminal, tu l'has mort".

Manuel Vicent